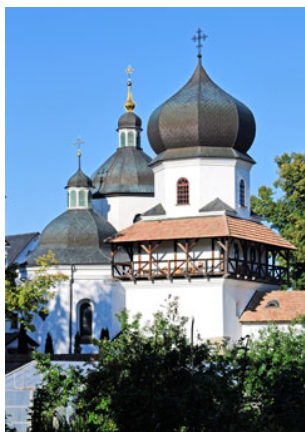

С. А. Волощенко

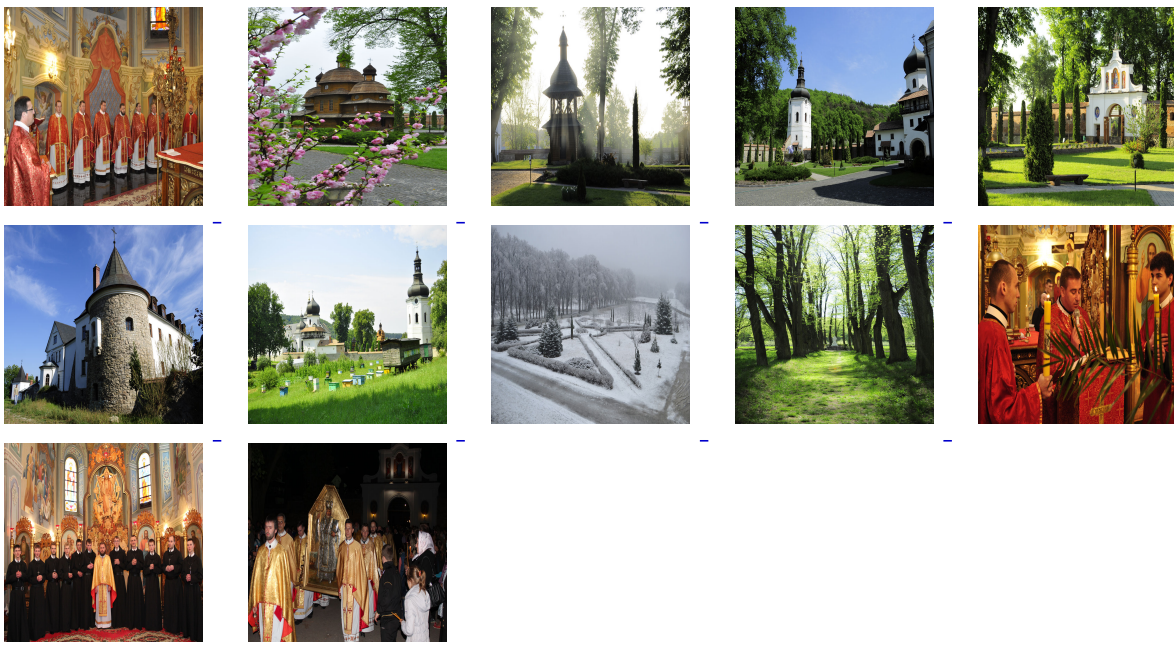
Крехівський монастир святого Миколая ЧСВВ

КРЕХІВСЬКИЙ МОНАСТИР СВЯТОГО МИКОЛАЯ ЧСВВ Засн. на поч. 17 ст. (бл. 1613–18) ченцями Києво-Печер. Свято-Успен. лаври Йоїлем і Сильвестром поблизу с. Крехів (нині Жовків. р-ну Львів. обл.). Спочатку ченці жили в печерах, перший храм із келіями облаштовано у скелі на околицях с. Фійна (нині Крехів. сільс. ради). Згодом коронний гетьман Речі Посполитої С. Жолкевський на прохання братії дозволив будівництво обителі на теперіш. місці, а також Спасо-Преображен. (його стінопис 1659–60 виконав львів. маляр Миколай; 1775 перенесено до с. Добросин, нині Жовків. р-ну), Свято-Микол. та Свято-Троїц. дерев'яних храмів. Чернече життя регламентовано Уставом, уклад. ігуменом Йоїлем. 19 лютого 1628 Константинопольський Патріарх Кирило (Лукаріс) надав монастиреві ставропігію. 1669 дерев'яні укріплення замінено на кам'яні з бійницями та 5-ма вежами. Наприкінці 17 ст. тут побували цар Петро I (1698), гетьмани І. Мазепа, П. Дорошенко. 1721 монастир став унійним, 1739 увійшов до складу Руської Свято-Покров. Конгрегації ЧСВВ (1780 відійшов до Спаської провінції Руського ЧСВВ). 1751 за ігуменства Іова Радкевича на місці розібраного Свято-Троїц. храму зведено муровану церкву св. Миколая. 1755 збудовано 2-поверх. келій. корпус, розібрано дерев'яну Свято-Микол. церкву. 1770 від епідемії чуми загинули всі монахи (бл. 20 осіб), окрім ігумена Сильвестра Мальського. У 1770-х рр. споруджено ще один 2-поверх. келій. корпус. На капітулі, що відбувся 1897 у Львові, вирішено перенести з Добромиль. обителі (нині Самбір. р-н Львів. обл.) до Крехова новіціат, для якого 1899–1902 зведено 2-поверх. корпус. Монастир славився багатою книгозбірнею,

серед унікал. пам'яток – «Крехівська Палея» 15 ст., яку дослідив і ввів у наук. обіг *І. Франко*, та рукопис. «Крехівський Апостол» 2-ї пол. 16 ст., який вивчав *І. Огієнко*. Під час 1-ї світової війни частину майна обителі конфісковано, а більшість монахів інтерновано до концтабору в Домб'є (передмістя Кракова). Після ліквідації УГКЦ 1946 монастир закрито. У приміщеннях розмістили дит. будинок, згодом – школу-інтернат для дітей з особливими потребами. Відродження обителі розпочалося 1990, коли з Гошів. монастиря (Долин. р-н Івано-Фр. обл.) прибули перші ченці. У серед. 1990-х рр. тут перебувало понад 100 насельників. 2004 зведено дерев'яну церкву Покрови Пресвятої Богородиці та дзвіницю. Нині настоятель – Атанасій Євуш (від 2012). Кількість насельників – 55 ченців. Гол. святині – ікони святителя Миколая (принесена засновником обителі Йоїлем) та Верхратської Пресвятої Богородиці.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Коссаць Н. М. Шематизмъ Провинції Св. Спасителя Чина Св. Василія Великого въ Галиції, уложеный по капитулѣ отбувшойся въ монастырѣ св. Онуфрейскомъ во Львовѣ дня 24. и 25. Липця 1866, и Кроткій Поглядъ на монастыри и на Монашество Руске, отъ заведеня на Руси Вѣры Христовои ажъ по нынѣшное время. Л., 1867;
2. Патрило І. Нарис історії Василіянського Чину Святого Йосафата. Рим, 1992;
3. Шкараб'юк П. Крехів: Дороги земні і небесні. Л., 2002.

Бібліографічний опис:

Крехівський монастир святого Миколая ЧСВВ / С. А. Волощенко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-186>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).